

A kutyáknak is fáj... 2. rész

FÁJDALOMCSILLAPÍTÓ GYÓGYSZEREK KUTYÁKNAK: A NEM SZTEROID GYULLADÁSCSÖKKENTŐK

forrás: dreamstime

A kutyáknak adható fájdalomcsillapító gyógyszerek ugyanazokba a főbb gyógyszercsoportokba tartoznak, mint az emberé, és hasonló hatásmechanizmus szerint működnek. Jelentős eltérések lehetnek azonban az egyes gyógyszerek adagolásában és mérgező hatásaiban. Fontos hangsúlyoznunk azt is, hogy a fájdalomcsillapítás nem a gyógykezelés egyetlen formája, hanem egy beteg állatnak is komplex kezelésre van szüksége, és a fájdalomcsillapítás ennek a komplex tervnek csak egy fontos eleme. A cikk szerzője megkísérli közérthető módon ismertetni a főbb fájdalomcsillapító gyógyszereket abból a célból, hogy a tulajdonos és az állatorvos a közös cél (kedvencünk gyógyulása) érdekében való együttműködését segítse. Hangsúlyozni kell azonban, hogy a gazdi saját ötletek alapján, állatorvosi ajánlás nélkül végzett gyógyszeres kezelése ellenjavallt, mert súlyos károkat, akár életveszélyt is előidézhet kedvencünknel. Ezért ez a cikk gyógyszeradagokat nem ismertet.

Sok esetben a fájdalom egyetlen jele az, hogy a kutya elhúzódik és csendesen gubbaszt. Ezért fontos, hogy képzeljük el, mi mit éreznénk, ha hasonló sérülésünk lenne. Ha például egy autóbaleset után egy kutyának elört a lába, vagy egy verekedés után egy nagy bőrdarab részben leszakadt az oldaláról, akkor valószínűleg nagy fájdalomra van szükség, ha ezt az izgalom és félelem miatt nem mutatja. Egy ilyen kutya beteg azonnali állatorvosi segítségre szorul!

A fájdalom fontos dolog, amit nem hagyhatunk figyelmen kívül. Hiba lenne viszont azt gondolni, hogy ez az egyetlen teendő. Ezért, ha kutyánkat szenvedni látjuk, vigyük állatorvoshoz, mert nagyon fontos, hogy az alapbetegséget is kezeljük (pl. műtéti ellátás, antibiotikum adása stb.). Ezen kezelések mellett, de nem ezek helyett, gondoskodni kell megfelelő fájdalomcsillapításról is.

Sokféle fájdalomcsillapító módszer van. A gyógyszerek adása csupán egy a sok közül. Egyéb módszerek, például a rendszeres és kímélő mozgás, gyógytorna, masszázs, elektroterápia, hidroterápia, akupunktúra, a fájdalmas terület hűtése (borogatása, jegelése) és nem utolsósorban a műtéti ellátás is, mivel a műtéti seb gyógyulása után jó esetben fájdalommentesség érhető el. Ami a fájdalomcsillapító gyógyszereket illeti, két fő csoportra oszthatjuk őket: a szisztémásan és helyileg ható gyógyszerek. A szisztémás gyógyszeradás azt jelenti, hogy a kutya a gyógyszert lenyeli vagy injekcióval megkapja, a hatóanyag felszívódik, a véráram segítségével eljut minden sejtbe, és sok helyen kifejti hatásait. A helyi érzéstelenítés során viszont a gyógyszer helyileg fejti ki hatását, és egyes testrészek érzéketlenségét idézi elő. Ez az emberorvoslásból is jól ismert, mi is kaphatunk ilyen

a fogorvosnál (lidokain injekciót) vagy akár szülés közben is (epidurális). A szisztémásan ható fájdalomcsillapítók két fő csoportba tartoznak: a nem szteroid gyulladáscsökkentők és az ópoid fájdalomcsillapítók (morfín és származékai) csoportjába. Ez a cikk a nem szteroid gyulladáscsökkentőket ismerteti.

A nem szteroid gyulladáscsökkentők (angolul "nonsteroidal anti-inflammatory drugs" vagy "NSAIDs") gyakran alkalmazott gyógyszerek, melyek közismertek lázcsillapító, fájdalom- és gyulladáscsökkentő hatásaikról. Ide tartozik például az Aszpirin (acetyl-salicilsav), Algopyrin (metamizol), ibuprofén, paracetamol és még sok más gyógyszer. Az Egyesült Államokban sok ide tartozó gyógyszer orvosi recept nélkül is kapható és Magyarországon is, a receptkötelezettség ellenére ki ne venne be egy tablettát, ha

forrás: Ambriskó Tamás

Tizennégy éves dalmata több ízületre kiterjedő fájdalmas gyulladásal. Jól látható, hogy a jobb első lábát fájdalmasan emeli, és nehezen, lassan mozog. Ez nem az öregedés természetes velejárója, hanem betegség, amit fájdalom- és gyulladáscsillapítókkal kezelni kell.

hirtelen fáj a feje, foga vagy háta. Az ember hajlamos lehet arra, hogy a kutyájával is ugyanezt tegye. Ezek a gyógyszerek nagyon ártalmatlannak tűnhetnek, a látszat azonban csal, mert keskeny terápiás sávú, viszonylag mérgező gyógyszerek tartoznak ide. Ezek a gyógyszerek úgy fejtik ki hatásukat, hogy a prosztaglandin molekulák képződését gátolják. Gyulladás és sérülés során prosztaglandin szabadul fel a szövetekben, aminek szerepe van a fájdalom kialakulásában. Ennek gátlása révén a nem szteroid gyulladáscsökkentők fájdalomcsillapító hatásúak. Fontos azonban az a tény, hogy a prosztaglandinoknak egyéb élettani szerepe is van, részt vesznek például a gyomor és bél nyálkahártya védelmében, a vese vérellátásának szabályozásában, a véráldásban és még sok más folyamatban is. Ebből következően a nem szteroid gyulladáscsökkentők legfőbb mellékhatásai a gyomor és bél nyálkahártyáinak károsítása, vesekárosodás és vérzékenység. A mellékhatások mértéke (vagy megléte) erősen függ az alkalmazott gyógyszertől, az adagtól, az adagolás időtartamától, az állatfajtától és a már meglévő betegségektől. Egy vesebetegnek például hiba lenne ilyen gyógyszert adni, mert életveszélyes veseelégtelenség alakulhat ki (eggyel több ok, hogy állatorvos segítsége nélkül ne alkalmazzuk). Egy frissen műtött vagy balesetet szenvedett kutyának hiba lenne például Aszpirint vagy tolfenaminsavat adni, mert fokozhatja a vérzést. Gyomorbántalmak esetében szintén hiba lenne ezen gyógyszerek adása, mert gyomorvérzést és fekélyeket

okozhat. Májbetegnél is vigyázni kell, mert a gyógyszerek lebomlása lassabb, a gyógyszerek felhalmozódhatnak a szervezetben és mérgező vérszintet érhetnek el. Szívbetegség esetében is vigyázni kell, mert a vese (és sok más szerv) vérellátása már eleve kritikus lehet, és ezt a nem szteroid gyulladáscsökkentők tovább ronthatják. Vemhesség esetében is gondot okozhat, mert különösen a harmadik trimeszterben magzatkárosító hatásuk lehet. Nagyon fiatal állatoknak (6 hetes kor alatt) és szoptató szukáknak szintén nem javasolhatóak, mert befolyásolhatják a kicsik fejlődését. Tenyészállatoknak szintén nem javallott a párzási szezonban, mert befolyásolhatják a termékenységet.

A nem szteroid gyulladáscsökkentő tablettákat mindig evés közben adjuk be, hogy ezzel is csökkentsük a gyomorfalra kifejtett káros hatást. Talán vannak eltérő vélemények, de fontosnak tartom, hogy műtét előtt ne kapjanak kutyák ilyen tablettákat, egyrészt azért, mert üres a gyomruk, másrészt pedig altatás alatt károsíthatják a veséket. Személy szerint én általában a műtét végén adom ezeket a gyógyszereket intravénásan. A műtét után pedig a betegségtől függően általában 3-5 napig adandóak.

Emberben sok ebbe a csoportba tartozó gyógyszer (az Aszpirin kivételével) növeli a szívinfarktus kockázatát. Szerencsére a kutyánál ez nem így van, mert a szívinfarktus minden háziállat fajban teljesen ismeretlen betegség. Ennek az okai részben a szívizom emberétől eltérő vérellátásában keresendő, másrészt pedig abban, hogy a háziállataink nem hajlamosak érelmeszesedésre.

A nem szteroid gyulladáscsökkentő gyógyszerek mérgező hatásai a kutyák (és macskák) esetében súlyosabbak, mint embernél. Jó példák erre az **ibuprofén** és a **diklofenák**, amelyek az embernél kevés mellékhatással rendelkeznek, kutyákban viszont gyakran okoznak gyomor- és bélfekélyeket, ami véres hányással és bélsár ürítéssel jár. Semmiképpen ne adjunk kutyáknak ibuprofént, paracetamolt vagy diklofenákot.

A macskák ismét külön lapra tartoznak, mert májenzimeik eltérnek a kutyáétól és egyes gyógyszereket (például Aszpirint, paracetamolt és karprofént) lassabban bontanak le, mint a kutyák. Ez növeli macskáknál a mérgezés kockázatát. A **paracetamol** macskában kifejezetten mérgező (methemoglobinémiát okoz), a mérgezés tipikus tünetei pedig a nyálkahártyák kékes-barnás elszíneződése, kevertség, ödémaképződés, hányás és nyálzás. Ilyen esetben azonnali állatorvosi segítség kell.

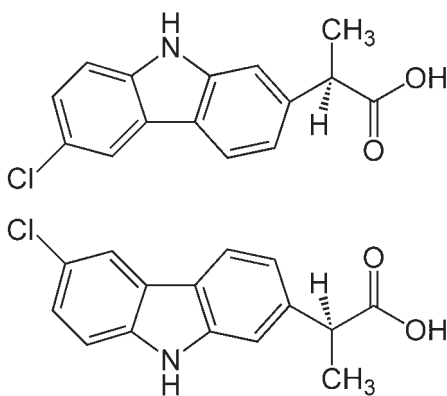
Az **Aszpirin** az egyik legrégebbi nem szteroid gyulladáscsökkentő, de jelentős gyomorkárosító mellékhatása miatt az állatorvoslásban alig használatos. Néhány kolléga azonban alacsony adagban sikerrel alkalmazza fiatal nagytestű kutyák kiterjedt csontthártyagyulladásának kezelésére.

forrás: wikimedia

Az **Algopyrin** állatorvosi használatáról megoszlanak a vélemények. Amerikában egyáltalán nem használják, és elmaradt európai gyógyszernek tartják. Régebben magyar állatorvosok gyakran használtak Algopyrint, de mivel nem számít modern gyógyszernek, használata csökkent. Érdekes azonban megemlítenünk, hogy a bécsi és több német állatorvosi egyetemeken is reneszánszát éli az Algopyrin, és jó fájdalomcsillapítónak tartják. A probléma valószínűleg ott van, hogy az Algopyrint használó állatorvosok még viszonylag kevés kutyán szereztek tapasztalatot (néhány száz, esetleg ezer), és tapasztalatukat nem publikálták hitelt érdemlően.

Véleményem szerint a kutyák számára a **meloxikám** és a **karprofén** a legjobban ismert és legkevesebb mellékhatásokkal rendelkező nem szteroid gyulladáscsökkentő. Világszerte gyakran (kutyák százezerein) alkalmazott szerek-ről van szó. Vértékenységet általában nem okoznak, de a már eleve vértékeny kutyáknál (dobermannoknál például kü-

lönösen gyakori a Von Willebrand betegség) vigyázni kell. Gyomorkárosító hatásuk kevesebb, mint a régebbi típusú gyógyszereknek (de nem nulla), vesekárosító hatásuk pedig attól függ, hogy az állat ki van-e száradva. Ezért, ha folyamatos kezelés során a kutyánk étvágytalanul válik (ezért kevesebb vizet visz be a szervezetbe, és kiszárad) hagyjuk abba a kezelést, és forduljunk állatorvoshoz. A karprofén esetében nagyon ritkán májkárosodás is kialakulhat, ami akár egyetlen tabletta beadása után is a kutya elhullását okozhatja. A karprofén kizárólag állatorvosi gyógyszer, de a meloxikámnak emberi kiszáradása is van. A felnőtt embernek való meloxikám tablettát viszont elég nehéz úgy pontosan eltörölni, hogy egy kistestű kutyának vagy macskának is pontos dózist adhassunk. Valószínűleg ez lehet az egyik oka, hogy a humán meloxikám tablettának több mellékhatása van a kutyákban, mint az állatorvosi készítményeknek. Érdekes lehet azonban a humán **meloxikám cseppek** alkalmazása, mert a pontos adagolás még macskában is lehetséges lehet. A megfelelő gyógyszer kiválasztását bízunk azonban állatorvosra.

A **coxibok** (deracoxib, firocoxib, mavacoxib, robenacoxib, cimicoxib) modern és ígéretes gyógyszerek. Ezekkel azonban egyenlőre még nincs annyi tapasztalat, mint a karprofénnel és a meloxikámmal. Az eddigi információ szerint a mellékhatások hasonlóak az előző két gyógyszerhez. Fontos különbség az, hogy a mavacoxibot például ritkábban (havonta egyszer) kell adni, míg a karprofént, a

meloxikámot és a legtöbb coxibot is naponta egyszer vagy kétszer. Ez azért fontos, mert ha kezelés közben mellékhatások jelentkeznek, akkor a meloxikám adását hamar abba lehet hagyni, de a mavacoxib esetében erre akár egy hónapot is kell várni, ami elég lehet súlyos mellékhatás kialakulásához. Ez esetben a kényelemért (ritkán kell adni) nagy árat fizethetünk. A bécsi állatorvosi egyetemen újabban cimicoxibot használunk kutyáknál műtét utáni fájdalomcsillapításra.

A **ketoprofén** régebbi gyógyszer, aminek a karprofénnél több mellékhatása van, de mivel olcsóbb szer, rövid ideig (3-5 nap), ha egyéb kontraindikáció nincs, adható akár műtét utáni fájdalomcsillapításra is.

Egyes betegségeknél (például ízületi gyulladás) hosszú távú gyulladás és fájdalomcsillapítás is szükséges lehet. Erre a kutya esetében a meloxikám és karprofén a legalkalmasabbak, de a coxibok használata is megfontolható. Ezen gyógyszerek mérgező hatásait nem szabad elfelejtenünk, ezért hosszan tartó kezelés során rendszeresen szükség van állatorvosi és laboratóriumi vizsgálatokra, valamint testsúlymérésre. A gyógyszeradagok megállapítását és módosítását is bízunk állatorvosra.

Felmerülhet a kérdés, hogy van-e hozzászokás, és emelni kell-e a gyógyszeradagokat hosszú távú kezelés során. Az opioidokkal ellentétben a nem szteroid gyulladáscsökkentőknél hozzászokás nincs. Használat során az adagokat ritkán emelik, sőt, inkább a mellékhatások függvényében csökkentik. A hatékonyságot befolyásolhatja még az alapbetegség súlyosbodása is, ezért lehetséges, hogy az addig hatásos kezelés már nem megfelelő. Ilyen esetben az állatorvos megfontolhatja a kezelés más gyógyszerekkel (opioidokkal és gabapentinnel) való kiegészítést.

Mit tanulhatunk mindezekből?

- A fájdalomcsillapító gyógyszerek adása az állatorvos feladata. A kezelés szükségességét és módját bízunk az állatorvosra, mert egy rossz döntés komoly, a kedvencünkre nézve akár életveszélyes következményekkel is járhat

- Kutyánknak vagy macskánknak ne adjunk emberi gyógyszereket, hacsak ezt nem az állatorvos írja elő. Különösen veszélyes lehet például az ibuprofén, a paracetamol és a diklofenák
- A nem szteroid gyulladáscsökkentők veszélyes és viszonylag mérgező gyógyszerek, melyek ritkán, helyes adagolás mellett is elhullást okozhatnak. Ha egy ilyen gyógyszert szedő állat hirtelen étvágytalan lesz, kiszárad, hány, hasmenése van, besárgul vagy hirtelen sok vizet kezd inni és sokat vizel, hagyjuk abba a gyógyszer adását és forduljunk azonnal állatorvoshoz
- Az ezen cikkben lévő információt nem abszolút és kizárólagosan helyes információnak vagy módszernek kell tekinteni, hanem tapasztalt nemzetközi szakemberek összegzett és a szerző tapasztalatával kiegészített véleményének. Más véleményeknek is lehet létjogosultsága, ezért hagyatkozzunk a kutyánk kezelését végző állatorvos döntéseire.

A következő részben az ópioid fájdalomcsillapító gyógyszerekről (morfin és származékai) lesz szó.

Dr. Ambriskó Tamás, PhD.
Aneszteziológus szakállatorvos
(DACVA, DECVAA)
Állatorvostudományi Egyetem,
Bécs, Ausztria
www.vetaneszt.hu

MEOESZ ŐRZŐ-VÉDŐ CAC KUTYAKIÁLLÍTÁS JÁSZBERÉNY

2015. április 25. szombat

Jászberény, Borsóhalmi úti Mentőkutya Iskola

E-mail: mejasz.1970@freemail.hu
Nevezési cím: MEJÁSZ, 5100 Jászberény, Mozsár u. 1.
JÁSZ-TAKARÉKSZÖVETKEZET, Jászberény: 69500132-11013594

Információ: 06-30/9522-106

Vezetőbíró: Kőrözs András

NEVEZHETŐ ŐRZŐ-VÉDŐ FAJTÁK:

FCI I. csop.:	Holland juhászkutya Belga pásztorkutya Berger Picard	Svájci fehérr juhászkutya Beauceron	Német juhászkutya Bouvier des Flandres Briard
FCI II. csop.:	Dobermann Dogo mallorquin Kaukázusi juhászkutya Schnauzerek Bordeauxi dog Középászi juhászkutya Orosz fekete terrier Bullmasztiff Cane corso Dogo argentino Masztiff Német törpe pinscher	Fila brasileiro Mstino napoletano Bulldog Boxer Tosa inu Sarplaninac Boxer Spanyol masztiff Szent bernáthegyi kutya Német dog Pireneusi masztiff Karszti juhászkutya	Rottweiler Nagy pireneusi hegyikutya Tibeti masztiff Dogo canario Hovawart Nagy svájci havasi kutya Újfundlandi Landseer Berni pásztor Leonberger Argentín dog Moszkvai őrkutya Sarpei
FCI III. csop.:	Airedale terrier Amerikai staffordshire terrier	Staffordshire bullterrier Bull terrier Miniatűr bullterrier	

TERVEZETT BÍRÓK:

Kőrözs András:	FCI II. csop.	Egyéb fajták
Boros Dániel Dzevi:	FCI II. csop.	Dog, Doberman, Boxer, Rottweiler, Argentín dog
Szabó Sándor:	FCI II. csop.	Orosz fajták
	FCI III. csop.	Komplett
P. Szabó Béla:	FCI I. csop.	Komplett

A bíró változás jogát fenntartjuk!

Bob Martin

Clear Spot on

**FIPRONIL TARTALMÚ
KULLANCS
ÉS BOLHAIRTÓ
SPOT-ON**
• KUTYÁKNAK ÉS
• MACSKÁKNAK

•
KUTYÁKNAK
8 HETES
VÉDELEM
BOLHA
ÉS 4 HETES
VÉDELEM
KULLANCS ELLEN

•
MACSKÁKNAK
5 HETES VÉDELEM
BOLHA ELLEN,
A KULLANCSOKAT
1 HÉTEN BELÜL
ELPUSZTÍTJA

A tiszta megoldás!

Kutyatulajdonosok a Bob Martin termékeket megvásárolhatják az ALFAZOO áruházakban, állatorvosoknál és a jobb állateledel szaküzletekben!

Tenyésztők a Bob Martin termékeket az Alpha-Vet Kft-től az alábbi módokon rendelhetik meg:

Vevőszolgálatunkon keresztül a 06-1/348-3000 telefonszámon, területi képviselő kollégáinkon keresztül, elérhetőségét megtalálják a www.alpha-vet.hu/petkepviselek oldalon, illetve regisztrált tenyésztő partnereink a termékeket a www.alphaportal.hu oldalon is megvásárolhatják.

Az alphaportal.hu egy internetes partner weboldal, amelyről rendkívül gyorsan és egyszerűen megrendelheti a kiválasztott termékeket.

Ha még nincs belépési kódja, kérjük hívja területi képviselőjét, vagy a 06-1/348-3000 telefonszámot!